

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МЕТАЛУРГІЙНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ

РОБОЧА ПРОГРАМА,
методичні вказівки та індивідуальні завдання
до вивчення дисципліни
«Методологія наукових досліджень в інформаційній економіці»
для студентів спеціальності 072 – фінанси, банківська справа та
страхування (магістерський рівень)

Друкується за Планом видань навчальної та методичної літератури
затвердженим Вченою радою НМетАУ
Протокол № від

Дніпро НМетАУ 2018

УДК 001.89

Робоча програма, методичні вказівки та індивідуальні завдання до вивчення дисципліни «Методологія наукових досліджень в інформаційній економіці» для студентів спеціальності 072 – фінанси, банківська справа та страхування (магістерський рівень) /Укл.: О.В. Божанова, О.Ю. Приходченко. – Дніпро: НМетАУ, 2018. – 25 с.

Наведені загальні методичні рекомендації до вивчення дисципліни «Методологія наукових досліджень в інформаційній економіці», рекомендована література, робоча програма, пояснення до тем, завдання для проведення практичних занять, контрольні завдання за варіантами і рекомендації щодо їх виконання, тематика самостійної роботи.

Призначена для студентів спеціальності 072 – фінанси, банківська справа та страхування (магістерський рівень) заочної форми навчання.

Укладачі О.В. Божанова, канд. екон. наук, доц.,
О.Ю. Приходченко, асистент

Відповідальна за випуск І.Г. Сокиринська, канд. екон. наук, доц.
Рецензент Д.Є. Козенков, канд. екон. наук, доц.

Підписано до друку 26.06.2018. Формат 60x80 1/16. Папір друк. Друк плоский.

Облік.-вид.арк. 1,47. Умов. друк арк. 1,45. Замовлення № 198.

Національна металургійна академія України,
49600, Дніпро, пр. Гагаріна, 4

Редакційно-видавничий відділ НМетАУ

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ.....	5
2. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	6
2.1. Основна література.....	6
2.2. Додаткова література.....	7
3. ПРОГРАМА І МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ.....	8
4. КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ.....	10
4.1. Загальні положення.....	10
4.2. Завдання і методичні вказівки до виконання контрольної роботи.....	11
ДОДАТОК 1.....	20
ДОДАТОК 2.....	21

ВСТУП

У сучасному світі все більша роль відводиться електронно-інформаційним технічним засобам зв'язку в розвитку всіх основних сфер економіки. Для дослідження інформації використовують різні методи з метою підвищення ефективності діяльності та отримання нових наукових знань. Тому актуальним є ознайомлення з категоріальним апаратом наукового дослідження, який необхідний для формування знань про теоретико-методологічну систему науки і навичок проведення науково-дослідницького аналізу, а також отримання практичних навичок ведення студентської наукової роботи.

Навчальна дисципліна «Методологія наукових досліджень в інформаційній економіці» входить до циклу вибіркових дисциплін фахової підготовки магістрів зі спеціальності 072 – фінанси, банківська справа та страхування.

Мета вивчення дисципліни – Формування компетенцій і надання основних знань з проведення наукових досліджень, опанування основ та принципів методології, інструментарію та організації наукових досліджень, формування у студентів наукового світогляду, розуміння сучасної концепції інформаційної економіки, цілісного уявлення про методологію наукового дослідження та навичок практичного застосування методів наукового пошуку у професійній діяльності.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати**:

- історію створення академічних інституцій;
- послідовність етапів наукового дослідження;
- теоретичні основи створення наукового продукту;
- проведення наукових досліджень;
- сутність сучасних проблем методології науки;
- закони та їхню роль у науковому дослідженні;
- методи аналізу і побудови наукових теорій у економічних науках;
- моделювання економічних систем і процесів;

- методи інформаційно-економічного обґрунтування прийняття управлінських рішень;

- технології наукової творчості в інформаційній економіці;
- організацію і планування науково-дослідної роботи.

вміти:

- розробляти стратегія й тактика в наукових дослідженнях;
- застосовувати основні принципи вибору стратегії;
- застосовувати методи проведення наукових досліджень;
- програмувати наукове дослідження; висувати і перевіряти наукові гіпотези;
- робити науковий опис об'єкта дослідження;
- обґрунтовувати методи дослідження, якісного і кількісного аналізу;
- використовувати інтернет-простір та інтернет-ресурси науки;
- оцінювати результати наукового дослідження;
- використовувати знання з методології наукових досліджень у процесі підготовки магістерської дипломної роботи.

Зв'язок з іншими дисциплінами – набуті знання і вміння можуть використовуватися при вивченні дисциплін «Оцінка вартості бізнесу», «Фінансовий менеджмент», «Інноваційний менеджмент», «Управління фінансовими ризиками» та при виконанні випускної кваліфікаційної роботи.

1. ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

Відповідно до навчального плану дисципліну «Методологія наукових досліджень в інформаційній економіці» вивчають студенти спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» магістерського рівня.

Відповідно до навчального плану загальний обсяг дисципліни «Методологія наукових досліджень в інформаційній економіці» становить 90 годин.

Таблиця 1.1

Розподіл дисципліни «Методологія наукових досліджень в інформаційній економіці» за видами навчального навантаження, годин

Семестр	Усього годин	Аудиторні заняття	Лекції	Лабораторні заняття	Самостійна робота	Види контролю
1	90	40	24	16	50	Контрольна робота. Іспит

Робоча програма з дисципліни «Методологія наукових досліджень в інформаційній економіці» із визначенням тем, що викладаються на аудиторних заняттях, наведені в розділі 3.

Підставою успішного оволодіння дисципліною є самостійна робота над нормативними документами, підручниками і навчальними посібниками. Самостійну роботу варто вести систематично за визначеним планом, складеним самим студентом.

Вивчати теми рекомендується в такій послідовності:

- 1) ознайомлення зі змістом теми та програмою;
- 2) уважне читання відповідної глави підручника;
- 3) конспектування досліджуваного матеріалу;
- 4) виконання контрольної роботи;
- 5) захист контрольної роботи.

Згідно з робочою програмою студент повинен оволодіти усіма темами дисципліни.

2. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

2.1. Основна література

1. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. / С.В. Каламбет, С.В. Іванов, Ю.Б. Півняк. – Дніпропетровськ: Герда, 2015. – 192 с.

2. Вітлінський В.В. Моделювання економіки: навч. посіб. / В.В. Вітлінський – К.: КНЕУ, 2003. – 408 с.
3. Маслов А.О. Інформаційна економіка: ставлення, структура та теоретичне осмислення: Монографія / А.О. Маслов. – К.: Аграр Медіа Груп, 2012. – 432 с.
4. Системний підхід і моделювання в наукових дослідженнях: підручник / За ред. М.П. Бутка – К.: «Центр учбової літератури», 2014. – 360 с.
5. Білуха М.Г. Основи наукових досліджень: Підручник для студ. екон. спец. вузів / М.Г. Білуха. – К.: Вища школа, 1997. – 271 с.
6. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: Навч. посібник / О.В. Крушельницька. – К.: Кондор, 2003. – 192 с.
7. П'ятницька-Позднякова І.С. Основи наукових досліджень у вищій школі: Навч. посібник / І.С. П'ятницька-Позднякова. – К., 2003. – 116 с.

2.2. Додаткова література

1. Баскаков А. Я. Методология научного исследования: Учеб. пособие / А.Я. Баскаков, Н. В. Туленков. – К.: МАУП, 2002. – 216 с.
2. Воронкова В. Г. Філософія: Навч. посіб. / В. Г. Воронкова. – К., 2004. – 464 с.
3. Головатий М.Ф. Навчи себе сам / М.Ф. Головатий. – К.: МАУП, 2002. – 120 с.
4. Гончар М.С. Математичні основи інформаційної економіки / М.С. Гончар. – Київ: ІТФ НАН України, 2007. – 464 с.
5. Єріна А. М. Методологія наукових досліджень: Навч. посіб. / А.М. Єріна, В.Б. Захожай, Д.Л. Єрін. – К.: Центр навч. літ., 2004. – 212 с.
6. Карташев В. А. Система систем. Очерки общей теории и методологии / В. А. Карташев. – М.: Прогресс-Академия, 1995. – 326 с.
7. Кохановский В. П. Философия и методология науки: Учебник для высш. учеб. завед. / В. П. Кохановский. – Ростов-н/Д: Феникс, 1999. – 576 с.

8. Макогон Ю. В. Основи наукових досліджень в економіці : навч. посіб. / Ю. В. Макогон, В. В. Пилипенко. – Донецьк : Альфа-прес, 2007. – 144 с.

9. Методологія та організація наукових досліджень. Навчальний посібник/ В.П. Бобилєв, І.І. Іванов, Ю.С. Пройдак. – Дніпропетровськ: Системні технології, 2008. – 265 с.

10. Організація виконання випускних кваліфікаційних робіт у Національній металургійній академії України (видання четверте, доповнене, перероблене): Навч. посібник / В.П. Іващенко, А.М. Должанський, А.К. Тараканов та ін. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2016. – 91 с.

11. Пілюшенко В. Л. Наукове дослідження: організація, методологія, інформаційне забезпечення: Навч. посіб. / В.Л. Пілюшенко, І.В. Шкрабак, Е.І. Словенко. – К.: Лібра, 2004. – С. 310–329.

3. ПРОГРАМА І МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст дисципліни викладається в наступних темах.

№№ з/п	Назва розділу/теми та її зміст	Тривалість (годин)
1	Наука як система знань Дослідження природи, людини, суспільства та взаємодій між ними. Наука як видобуток нових знань. Об'єктивність і раціональність. Закони природи. Пояснення і прогнозування. Наукове мислення.	2
2	Основні концепції взаємовідносин філософії і науки Сучасна філософія науки. Історичний екскурс. Основні концепції: метафізична, позитивістська, антиінтеракціоністська, діалектична.	2

3	<p>Сучасна наукова картина світу</p> <p>Глобальний і універсальний еволюціоналізм. Еволюційні і незворотні процеси розвитку Всесвіту. Коеволюція і Ноосфера Вернадського</p>	2
4	<p>Особливості дослідження інформаційної економіки</p> <p>Інформаційне суспільство. Нова економіка як економіка інформаційного суспільства. Інформаційна економіка. Цифрова економіка. Економіка знань. Віртуальна економіка. Комплементарність та субститутність інформаційно-інтелектуальних та матеріально-енергетичних ресурсів.</p>	2
5	<p>Поняття методології і методики</p> <p>Визначення категорій – методологія, метод, методика наукових досліджень</p>	2
6	<p>Методи наукових досліджень</p> <p>Визначення та класифікація методів наукових досліджень. Діалектичні закони. Загальнонаукові методи. Методи емпіричних та теоретичних досліджень. Системний підхід та синергетика.</p>	4
7	<p>Системний аналіз як методологія дослідження в інформаційній економіці</p> <p>Представлення об'єкту дослідження у вигляді системи. Елементи, підсистеми на надсистема (зовнішнє середовище) системи. Системне мислення. Аналіз і синтез складних систем. Загальносистемні закономірності.</p>	2

8	Технологія наукових досліджень Суть, мета, об'єкт і предмет наукового дослідження. Види та етапи наукових досліджень.	2
9	Інформаційне забезпечення наукового дослідження Рівні невизначеності об'єкта дослідження. Вимірювання та шкали вимірювання. Експериментальні данні. Статистичні данні. Експертні данні. Добуток знань. Науковий інтернет-простір.	2
10	Інституціональна структура наукової діяльності Академія і університет. Науково-дослідницькі інститути і центри. Віртуалізація наукових досліджень. Академія наук України.	2
11	Оцінка результатів наукового дослідження Оцінка теоретичні і прикладні результатів. Методи і моделі оцінки. Ефективність результатів – соціальна, економічна, екологічна тощо.	2

4. КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

4.1. Загальні положення

Контрольна робота студента з дисципліни «Методологія наукових досліджень в інформаційній економіці» містить теоретичний розділ, в якому студент має висвітлити питання згідно з номером, який відповідає двом останнім цифрам залікової книжки. У випадку, якщо номер, утворений двома останніми цифрами (NN), перевищує 40, то номер варіанта визначається за формулою: NN-40.

Визначившись з варіантом контрольної роботи, студент приступає до підбору і вивчення літератури. Значну допомогу в цьому йому може надати перелік літератури (підручників, навчальних посібників, монографій, наукових статей і т.п.), наданий викладачем у ході читання лекцій.

4.2. Завдання і методичні вказівки до виконання контрольної роботи

Нижче наводяться теоретичні питання, яке буде темою реферату.

Теоретичні питання

1. Дослідження природи, людини, суспільства та взаємодій між ними.

Наука як видобуток нових знань.

2. Об'єктивність і раціональність. Закони природи. Пояснення і прогнозування. Наукове мислення.

3. Основні концепції взаємовідносин філософії і науки

4. Сучасна філософія науки. Історичний екскурс.

5. Основні концепції філософії науки: метафізична, позитивістська, антиінтеракціоністська, діалектична.

6. Сучасна наукова картина світу. Глобальний і універсальний еволюціоналізм.

7. Еволюційні і незворотні процеси розвитку Всесвіту. Коеволюція і Ноосфера Вернадського.

8. Особливості дослідження інформаційної економіки.

9. Інформаційне суспільство. Нова економіка як економіка інформаційного суспільства.

10. Інформаційна економіка. Цифрова економіка. Економіка знань. Віртуальна економіка.

11. Комплементарність та субститутність інформаційно-інтелектуальних та матеріально-енергетичних ресурсів.

12. Поняття методології і методики. Визначення категорій – методологія, метод, методика наукових досліджень

13. Методи наукових досліджень. Визначення та класифікація методів наукових досліджень.
14. Методи наукових досліджень. Діалектичні закони. Загальнонаукові методи.
15. Методи емпіричних та теоретичних досліджень. Системний підхід та синергетика.
16. Системний аналіз як методологія дослідження в інформаційній економіці
17. Системне мислення. Аналіз і синтез складних систем. Загальносистемні закономірності.
18. Технологія наукових досліджень. Суть, мета, об'єкт і предмет наукового дослідження. Види та етапи наукових досліджень.
19. Інформаційне забезпечення наукового дослідження.
20. Рівні невизначеності об'єкта дослідження. Вимірювання та шкали вимірювання.
21. Експериментальні данні. Статистичні данні. Експертні данні. Добуток знань. Науковий інтернет-простір.
22. Інституціональна структура наукової діяльності.
23. Оцінка результатів наукового дослідження.
24. Діалектичний метод. Пізнання дійсності в її суперечливості, цілісності і розвитку.
25. Наукові дослідження інформаційного суспільства, інформаційного урядування, інформаційно-інтелектуальних ресурсів, інформаційних систем і технологій, інформаційного менеджменту.
26. Наукові методи емпіричного дослідження.
27. Наукові методи теоретичного дослідження.
28. Дослідження зав'язків між предметами, процесами і явищами
29. Методи вимірювання, збирання та обробки інформації.
30. Математичне дослідження проблем.
31. Графічні способи зображення результатів наукових досліджень.

32. Суперечливість науково-технічного прогресу. Позитивні і негативні наслідки для суспільства.
33. Суб'єктивний фактор у науці. Втручання людини у глибинні природні процеси. Етос науки.
34. Склад та структура інформаційної економіки.
35. Загальнологічні методи дослідження.
36. Синергетика як нова стратегія наукового пошуку.
37. Види та особливості викладу результатів наукових досліджень.
38. Раціональна організація праці в процесі наукового дослідження.
39. Організація науково-дослідної роботи.
40. Систематизація та впровадження результатів наукового дослідження.

Індивідуальне завдання оформлюється рефератом.

Реферат – це одна з поширених форм наукової роботи, над якою доводиться працювати і студентам, і викладачам, і вченим. Будь-яка праця науково-дослідного характеру може включати реферативну частину, яка містить критичний огляд наукової літератури, виклад змісту концепцій та їх аналіз тощо. Така реферативна частина обов'язково є в курсових і дипломних роботах. Отже, головна вимога до неї – не вдаватися до плагіату, тобто не видавати чийсь думки, міркування, висновки за свої. Тому в реферативних частинах роботи треба зазначити авторів концепцій, робити точні посилання і т. ін.

За змістом реферат може бути аналітичним оглядом історії вивчення питання або сучасного її стану, критичним аналізом наукової дискусії, а також у вигляді розгорнутої рецензії конкретної наукової роботи.

Зміст реферату має відповідати його темі, меті і завданням. Необхідно послідовно розкривати всі передбачені планом питання, обґрунтовувати, пояснювати основні положення, підкріплювати їх конкретними прикладами і

фактами, формулювати думки чітко, просто, правильно і недвозначно, а також прагнуть логічно структурувати текст.

Стиль викладення матеріалу має бути науково-діловим. У рефераті треба висловлювати своє ставлення до того, що викладається. Текст реферату повинен бути літературно грамотним. Необхідно дотримуватися таких загальних правил:

- у наукових текстах не рекомендується вести мову від першої особи однини (судження краще висловлювати в безособовій формі);
- при згадуванні в тексті прізвища обов'язково перед ним ставити ініціали;
- кожний розділ (пункт) починати з нової сторінки;
- при викладі різних поглядів і наукових положень, цитат, витягів з літератури, необхідно вказувати використане джерело у квадратних дужках: спочатку вказують номер джерела зі списку використаної літератури, а далі через кому – сторінку (сторінки) у тексті оригіналу, наприклад, [2, 145]; [4, 38-40].

Методичні вказівки до основних етапів написання реферату.

Першим етапом є підбір та опрацювання літератури. Література підбирається як з рекомендованої літератури, так і шляхом пошуку відповідного питання у бібліотеці.

Другим етапом є розробка плану роботи та композиція елементів реферату.

Реферат має містити такі структурні елементи:

1. Титульна сторінка.
2. Зміст.
3. Вступ.
4. Основна частина – виклад змісту теми (розділи, підрозділи, підпідрозділи тощо).
5. Висновки.
6. Перелік використаної літератури.

7. Додатки

Далі детальніші пояснення щодо основних структурних елементів реферату.

1. Титульна сторінка. Приклад оформлення у додатку 1.

2. Зміст.

Зміст, тобто план реферату, може бути простим, а саме поділяється на пункти, або складним (розгорнутим) – на розділи і пункти та підпункти. План реферату повинен відповідати сформульованій темі, меті і завданням роботи.

В змісті реферату мають бути зазначені назви частин роботи з нумерацією початкової сторінки. Заголовки (назви) частин, зазначені в плані, дублюються в тексті реферату.

Зміст друкується на окремій сторінці або сторінках після титульної сторінки.

3. Вступ.

У вступі необхідно обґрунтувати актуальність теми, доцільність її вивчення в сучасних умовах та показати зв'язок з іншими наявними проблемами. Далі треба розкрити ступінь її наукового опрацювання та розробленості в літературі, коротко висвітлити низку наукових поглядів стосовно питання, що досліджується. У стислому огляді літературних джерел треба оцінити їхню корисність, доступність, висловити своє ставлення до їхнього змісту.

Наступним є формулювання мети і задач реферату. Виділяють два варіанти формулювання мети:

- Формулювання мети за допомогою дієслів: дослідити, вивчити, визначити, обґрунтувати, проаналізувати, систематизувати, висвітлити, розглянути, узагальнити тощо.

- Формулювання мети за допомогою питань.

Задачі роботи – це конкретні етапи для досягнення її мети.

У вступі необхідно визначити предмет, об'єкт та методи дослідження.

Об'єктом дослідження є процес або явище, яке породжує проблемну ситуацію і на що спрямована пізнавальна діяльність дослідника. Об'єкт відносно автономний і має чіткі межі. Вирізняють об'єкти природні, соціальні, ідеалізовані. Досліджувати можна емпіричні (якість продукції, собівартість,) та теоретичні (дія закону вартості) об'єкти.

Предмет дослідження можна визначити як нове наукове знання про об'єкт дослідження, що отримує автор у результаті наукових пошуків. До складу предмета дослідження може увійти й інструмент отримання цього нового наукового знання про об'єкт дослідження, якщо він має істотні ознаки новизни. Один і той же об'єкт може бути предметом різних досліджень і навіть наукових напрямів.

Об'єкт і предмет дослідження, як категорії наукового процесу, співвідносяться між собою як загальне і часткове.

Вступ до реферату займає від 1 до 2 сторінок.

4. Основна частина реферату.

Розкривається тема реферату шляхом висвітлення основних питань.

Викладення матеріалу повинно бути логічне та послідовне, з наявністю достатньої, чіткої і переконливої аргументації в процесі викладу власних ідей та положень.

Перший розділ роботи може бути введенням в проблему, тобто в ньому представляють основні аспекти проблематики, аналіз теоретичних засад і основних підходів до її вирішення, ретроспектива поглядів на неї теоретиків і практиків минулого і сучасності, понятійно-категоріальний апарат, який буде використовуватись автором в подальшому. В наступних розділах надається розкриття теми, вирішуються основні дослідницькі задачі і узагальнюються результати дослідження. В кінці кожного розділу бажане написання невеликих проміжних висновків, в яких будуть відображатися результати вже зробленої роботи і фіксуватися перспективні напрямки подальшої діяльності.

Обсяг основної частини 10 - 15 сторінок.

5. Висновки.

Загальні висновки по реферату мають узгоджуватись з метою та задачами дослідження, зафіксованими у вступі до роботи. Необхідно в них оцінити ступінь досягнення мети і виконання завдань роботи. Реалізація кожної задачі дослідження має відобразитися окремим пунктом висновків по роботі.

Виклад позицій у висновках має бути чітким, ясным і логічно впорядкованим. Оптимальною моделлю конструювання схеми висновків по реферату є індуктивний шлях сходження – від окремого, часткового, локального до цілісного узагальнення результатів. Можна перерахувати і стисло охарактеризувати відомі наукові підходи досліджених проблеми, а також виділити нові аспекти, дискусійні питання, що підлягають подальшому вивченню. Необхідно висвітлити власне ставлення автора до тих проблем і питань, які досліджувались в роботі, визначити, що є цінним у реферованих роботах, що вимагає додаткового аналізу й уточнення, а що викликає сумніви. Також можуть бути надані теоретичні та практичні рекомендації, що впливають з проведеного аналізу.

Обсяг висновків – 1 - 2 сторінки.

6. Перелік (список) використаної літератури.

Третім етапом є оформлення реферату відповідно вимог.

Індивідуальне завдання має бути виконано українською мовою.

Текст роботи пишеться на одній стороні стандартного аркуша (формат А4) розбірливо і акуратно.

Допускається представлення контрольної роботи у вигляді комп'ютерного роздруку (Times New Roman, 14; міжрядковий інтервал – 1,5; всі поля – 2 см; абзацний відступ 1,25 см: нумерація сторінок у правому верхньому куті; форматування тексту по ширині). Обов'язковою умовою є наявність полів для зауважень рецензента і нумерація сторінок. Нумери сторінок необхідно розміщувати в правому верхньому куту. На перших трьох сторінках номери не проставляються.

У список літературних джерел, що розташований в кінці контрольної роботи, включається література, яка безпосередньо використана при написанні

роботи (вона цитувалася, на неї посилалися або вона послужила відправною точкою при формуванні концепції автора).

Список літератури формується в наступному порядку:

1) законодавчі акти України в хронологічному порядку їх прийняття;

2) монографії, збірники, статті - в алфавітному порядку прізвищ авторів; що не мають на титульному аркуші автора - в алфавітному розташуванню заголовків.

При оформленні списку літератури слід користуватись рекомендаціями ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання». Зразок бібліографічного оформлення літературних джерел наведений в додатку 2 (додаткова література [10, с.71-76]).

Всі цитати, що наводяться в роботі, беруться в лапки. При пропуску слів ставлять крапки. При цьому необхідно стежити, щоб таке скорочення не відбилося на значенні цитат. Необхідні пояснення можуть вміщуватися в самому тексті в дужках або у виносках і обов'язково обумовлені, щоб читач бачив, що обмовка належить автору, а не джерелу, що цитується. Звичайно це робиться вказівкою ініціалів автора контрольної роботи в лапки.

Всі цитати і статистичні дані повинні мати посилання на джерела. **Посилання в тексті** на джерела (перелік посилань) слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, [16] або «...у роботах [1-4]» та [12, с. 22].

При посиланнях на розділи, підрозділи, пункти, підпункти, ілюстрації, таблиці, формули, рівняння, додатки зазначають їх номери. При посиланнях слід писати: «...у розділі 2 ...», «...дивись 2.1 ...», «... за 3.3.4 ...», «...відповідно до 2.3.4.1...», «...на рис. 1.3 ...», або «... на рисунку 1.3 ...», «... у таблиці 3.2 ...», «...(див. табл. 3.2)...», «...за формулою (3.1) ...», «...у додатку Б...».

Таблиці, що наводяться в тексті, графіки, діаграми, математичні моделі повинні бути правильно оформлені.

Таблиці нумеруються арабськими цифрами в межах розділу (питання). У правому верхньому куту таблиці перед заголовком вміщується напис «Таблиця» з вказівкою номера таблиці. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, розділеного крапкою.

Рисунки (креслення, рисунки, графіки, схеми, діаграми) в рефераті слід розміщувати безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. На всі рисунки мають бути посилання в пояснювальній записці. Рисунки позначають словом «Рисунок» і нумерують арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу. Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, відокремлених крапкою. Рисунок повинні мати назву, яку розміщують під ним. За необхідністю під ілюстрацією розміщують пояснювальні дані (підрисунковий текст). Відстань між попереднім чи подальшим текстом і ілюстрацією, ілюстрацією і її назвою - один рядок.

Порушення вимог до оформлення контрольної роботи призводить до необхідності її переробки.

НАЦІОНАЛЬНА МЕТАЛУРГІЙНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ

_____ (назва факультету)

_____ (повна назва кафедри)

РЕФЕРАТ

з дисципліни

«Методологія наукових досліджень в інформаційній економіці»

на тему _____

Виконав: студент(ка) _____ курсу, групи _____

Напряму підготовки/спеціальності _____

_____ (шифр і назва напряму підготовки / спеціальності)

_____ /
_____ /
_____ (підпис студента)

_____ /
_____ /
_____ (прізвище та ініціали)

Викладач _____ / _____ /

_____ (посада)

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

20 _____ рік
м. Дніпро

Приклади оформлення джерел інформації в «Переліку використаної літератури»

Книги

Книга одного автора

Терещенко О.О. Фінансова санація та банкрутство підприємств: Навч. посібник / О.О. Терещенко – К.: КНЕУ, 2004. – 412 с.

Книга двох авторів

Шеремет А.Д. Фінанси підприємства / А.Д. Шеремет, Р.С. Сайфулін. – М.: ИНФРА-М. – 1999. – 343 с.

Книга трьох авторів

Гордієнко П.Л. Стратегічний аналіз: Навчальний посібник / П.Л. Гордієнко, Л.Г. Дідковська, Н.В. Яшкіна. – К.: Алеута, 2007. – 478 с.

Книга чотирьох авторів

Проектирование и оборудование электросталеплавильных и ферросплавных цехов: Учебник / В.А. Гладких, М.И. Гасик, А.М. Овчарук, Ю.С. Пройдак. – Днепропетровск: Системные технологии, 2009. – 736 с.

або

Проектирование и оборудование электросталеплавильных и ферросплавных цехов: Учебник / В.А. Гладких [та ін.]. – Днепропетровск: Системные технологии, 2009. – 736 с.

Книга п'яти авторів і більше

Педагогічний практикум для викладача вищого технічного навчального закладу: Навчальний посібник з грифом МОНУ / О.Г. Величко, В.П. Іващенко, О.Г. Ясев [та ін.]. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2009. – 175 с.

або

Педагогічний практикум для викладача вищого технічного навчального закладу: Навчальний посібник з грифом МОНУ / О.Г. Величко, В.П. Іващенко, О.Г. Ясев, Л.М. Клімашевський, В.Т. Британ, О.Ю. Потап, О.Д. Рожков. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2009. – 175 с.

Словники

Пінчук С.Й. Фізичне матеріалознавство. Термінологічний російсько-українсько-англійський словник / С.Й. Пінчук, С.І. Губенко – Дніпропетровськ: РВА «Дніпро-VAL», 2009. – 379 с.

Перекладне видання

Нойман, Э. Происхождение и развитие сознания: пер. с англ./Э. Нойман.– К.: Вакпер; М.: Реал-бук, 1998. – 462 с.

Книги під заголовком

Информационные технологии в маркетинге: учеб. / под ред. Г.А. Титаренко. – М.: ЮНИТИ, 2000. – 335 с.

Багатотомні видання

Документ в цілому

Грушевский, М.С. История украинского казачества: в 2 т. / М.С. Грушевский. – К.: Либідь, 1993. – Т.1. – 408 с. – Т.2. – 476 с.

Окремий том багатотомного видання

Бланк И. А. Основы финансового менеджменту: в 2 т. Т.2. / И. А. Бланк. – К.: Ника-Центр, 1999. – 512 с.

Статті з журналів

Богушев І.Т. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства як основа для діагностики його банкрутства / І.Т. Богушев // Актуальні проблеми економіки. – 2006. – № 6. – С. 180–182.

Меркулова Т.В. Моделирование пенсионных сбережений / Т.В. Меркулова, Ю.Г. Тимошенко // Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. – 2009. – № 851: Серія Економіка. – С.189-195.

Збірники наукових праць

Обчислювальна і прикладна математика: зб. наук. пр./ Редкол.: А.Л. Мирослава [та ін.]. – Львів: АЯТЛ, 2012. – 88 с.

Звіт про виконання плану науково-дослідних робіт за 2013 рік: Зб. наук. пр. / Укр. Акад. інж. наук, Дніпропетр. відд. – Дніпропетровськ: ДВ УАІН, 2013. – 83 с.

Тези конференцій

Білий Я.І. Про можливість збереження білизни беззборних емалевих покриттів при збільшенні кількості лужних оксидів в їх складі / Я.І. Білий, Н.О. Мінакова // I Всеукр. наук.-практ. конфер.: Тези допов. I Всеукр. наук.-практ. конфер. студ., аспір. та молод. вчених НТУУ «КПІ», ХТФ / Нац. техн. унів. Укр. «Київ. політехн. унів». – К., 2006. – С. 87-89.

Петльований Є.О. Особливості деформування дроту з поперечними дефектами / Є.О. Петльований // Молода академія 2011: тези допов. Всеукр. конф. (Дніпропетровськ, 3-4 травня 2011 р.). – Дніпропетровськ, 2011. – С. 270 - 271.

Матеріали конференцій

Збірник тез

Морфология карбидных включений в быстрорежущих сталях, полученных в результате комплексной химико-термической обработки / С.И. Губенко, А.В. Мовчан, А.П. Бачурин, Е.А. Черноиваненко // Зб. Тез XIII Міжнародної науково-технічної конф., «Неметалеві вкраплення і гази в ливарних сплавах», 9–12 жовтня 2012 р., м. Запоріжжя. – 2012. — С. 23–24.

Тези доповіді

Козюк Н.І. Інтеграція бібліотечно-інформаційних ресурсів технічних бібліотек України / Н.І. Козюк // Наукові бібліотеки: пріоритети розвитку і перспективи: матеріали наук.-практ. конф., 8–9 листопада 2005 р., м. Київ. – К.: [б. в.], 2005. – С. 98–101.

Примітка: «[б. в.]» – без вказівки на видання

Дисертації

Фрицков И.О. Координационные соединения переходных металлов при моделировании активных центров металлоферментов: дисс. ... докт. хим. наук:

02.00.01: захищена 21.09.12: утв. 03.03.13 / Фрицков Игорь Олегович. – К., 2012. – 342 с.

Антропольский А.Б. Лингвистическое описание и оценка информационных языков: дис... канд. филол. наук / А. Б. Антропольский. – М.: 1999. – 404 с.

Автореферати дисертацій

Комаров К.С. Диференційовано-комплексний підхід до ціноутворення та доходності металургійних підприємств України в умовах ринку: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.10.01 / Комаров Костянтин Сергійович; Харківська держ. акад. міського господарства. – Харків, 2004. – 18 с.

Звіти про НДР

Розробка теоретичних основ синтезу і аналізу азот- і сірковмісних гетероциклів з метою одержання нових біологічно-активних сполук. В 6 т. Т.3. Газофазний синтез амінів на синтетичних металосилікатах: звіт про НДР (заключ.): № 06030890 / Укр. держ. хім.-технол. ун-т; кер. Маркін В.І.; виконав.: Білова В.В. [та ін.]. – Дніпропетровськ, 2012. – 57 с. – № ДР 0103U001186. – Інв. № 0206U000369.

Депоновані наукові праці

Трищ Б.О. Оптимізація температурних полів і напружень у квадратній пластині з отвором / Б.О. Трищ; ЛНУ ім. Івана Франка. – Львів, 2011. – 14 с. – Деп. в ДНТБ України 11.12.11, № 239.

Методичні вказівки

Методичні вказівки (один і більше авторів)

Єрмакова О.С. Розгляд вимог до якості продукції: метод. вказівки для виконання завдань з дисципліни «Стандартизація» [для студ. 4 курсу денної форми навч.] / О.С. Єрмакова; Національна металургійна академія України. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2008. – 45 с.

Жадан А.О. Проектування організації технічного контролю якості: метод. посібн. з дисципліни «Технологія технічного контролю» / А.О. Жадан [та ін.];

Національна металургійна академія України. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2011.– 122 с.

Методичні вказівки (під загальною назвою, без авторів)

Програма та плани семінарських занять з дисципліни «Інноваційна діяльність»: метод. вказівки для студ. 4 курсу. / Укладач О.М. Кукушкін; Національна металургійна академія України. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2004. – 19 с.

Електронні ресурси

Віддалений доступ

Про затвердження Положення про електронні наукові фахові видання: Наказ від 30.09.2004 р. за № 768/431/547 [Електронний ресурс] // Офіц. вісн. України. – 2004. – №42. – Режим доступу: <http://qdo.kiev.ua/files/db.php>.

Jones, J. L. Congenital toxoplasmosis: a review (Electronic resource) / J.L. Jones, A. Lopez, M. Wilson // Obstet Gynecol Surv. – 2001. – P. 256–296. – Mode of access: <http://web.ebscohost.com/ehost/selectdb?vid=1&hid>.

Стаття з електронного фахового видання

Бичков В.А. Сучасна структура автоматизованої системи статистичної інформації про діяльність і розвиток вишу [Електронний ресурс] / В.А. Бичков, В.В. Гопон, М.Л. Лескач // Інформаційні технології і засоби навчання. – Електрон. журн. – 2011. – № 5. – С. 40. – Режим доступу: <http://www/nbuv.gov.ua/e-journals/ITZN/em/html> – Заголовок з екрана.

Локальний доступ

Лучкина М.М. Информация в пространстве Интернета [Электронный ресурс]: учеб. пособие / М.М. Лучкина, И.У. Фомичева. – Электрон. дан. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 2005. – 87 с. – Режим доступа: <http://www.iourn.msu.ru/downloads/smi-internet.pdf>.

Internet шаг за шагом [Электронный ресурс]: интеракт. учеб. – Электрон. дан. и прогр. – СПб.: Питер Ком, 1997. – 1 электрон. опт. диск (CD-ROM). – Систем. требования: ПК от 486 DX 66 МГц; RAM 1616 Мб; Windows 95; зв. плата. – Загл. с этикетки диска.